

Z á p i s

z 6. zasedání Vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV
konaného dne 24. listopadu 1982 v zasedací místnosti VÚOŠ

Přítomni: M. Kodým, O. Baláž, Z. Helus, J. Hudeček, J. Janoušek, J. Khol, Z. Kolář, M. Kořínek, D. Kováč, J. Linhart, K. Pavlica, O. Pavlík, H. Peřinová, J. Semrád, J. Skalka, J. Skalková, F. Šýkora, R. Štepanovič, M. Vaněk

Omluveni: V. Císař, V. Čára, M. Přádka, M. Somr

Zasedání zahájil a řídil předseda kolegia M. Kodým. Před vlastním jednáním blahopřál k životnímu jubileu předsedovi pedagogické komise prof. dr. M. Kořínkovi, DrSc. a dále informoval přítomné o konferenci, konané při příležitosti 90tých narozenin člena korespondenta ČSAV V. Chmelaře. Po té podal M. Kodým informaci o valném shromáždění ČSAV, přičemž vysoce hodnotil věcnost a kritičnost jednání.

I. Stav a perspektivy rozvoje vědních oborů pedagogiky a psychologie - porovnání se světovými trendy (J. Khol, M. Kořínek)

Jako první vystoupil J. Khol s příspěvkem, vypracovaným na základě jednání v psychologické komisi. Své vystoupení rozdělil do tří částí, ve kterých se věnoval a) analýze stavu psychologické vědy, b) vývoji problematiky, na kterou je zaměřen psychologický výzkum a psychologická praxe, c) návrh pracovního programu psychologické komise a podněty pro jednání kolegia. Poukázal na to, že čl. psychologická věda samozřejmě nemůže - vzhledem k malému počtu pracovišť a pracovníků - rozvíjet všechny oblasti světové psychologie. Přesto však se ukazuje, že v současné době začíná být společenská poptávka uspokojena. Dále se zmínil o některých metodologických problémech a nutnosti ještě výrazněji a koncepčněji uplatňovat marx-leninskou filozofii. Zevrubněji se pak věnoval vztahu rozvoje společnosti a funkcím psychologie. V závěrečné části doporučil, aby se psychologická komise intenzivně věnovala analýze jednotlivých psychologických oborů s ohledem na jejich perspektivní úkoly. Dále uvedl návrhy na rozšíření plánu práce kolegia na rok 1983.

Za vědní obor pedagogika vystoupil předseda pedagogické komise M. Kořínek, který uvedl, že v tomto oboru existuje stále aktuální materiál, vypracovaný v r. 1980 (Stav a perspektivy vědního oboru pedagogika), na který je možno navazovat, což také ve svém vystoupení učinil. Své vystoupení proto zaměřil především na rozbor toho, jak je uvedený dokument rozpracováván a realizován. Podrobněji se věnoval třem tématům, které

nebyla doposud dostatečně brána v úvahu a na která je třeba v budoucnu zaměřit větší pozornost. Jedná se o a) péči o rozvoj jednotlivých pedagogických disciplín, b) zajištění institucionální základny, c) zefektivnění spolupráce a dělby práce s odborníky z dalších socialistických zemí. Dále upozornil na nutnost stále sledovat, jak jsou realizovány závažné dokumenty o dalším rozvoji výchovně vzdělávací soustavy a smlouva o spolupráci mezi ČSAV a MŠ. Závěrem podal návrhy na rozšíření plánu práce kolegia na rok 1983.

V diskusi k oběma referátům vystoupila řada členů kolegia. Byly diskutovány teoretické, metodologické a aplikační problémy obou disciplín.

K o l e g i u m

- 1/ vzalo na vědomí oba přednesené referáty;
- 2/ ukládá sekretariátu zpracovat návrhy, týkající se činnosti kolegia, do plánu práce na rok 1983

II/ Projednání návrhů na zadání rozborových a prognostických prací pracovištím základního výzkumu (J. Skalková, M. Kodým)

Ředitelé prognostických pracovišť přednesli zdůvodněné návrhy; po jejich prodiskutování bylo přijato usnesení

K o l e g i u m

- a) ukládá prognostickým pracovištím rozpracovat následující problematiku :
  - 1/ Základní teoretické problémy výchovy, vzdělávání a rozvoje osobnosti v podmínkách budování rozvinuté socialistické společnosti - odpovědné pracoviště Pedagogický ústav JAK ČSAV;
  - 2/ Psychický vývoj osobnosti, utváření socialistického vědomí a aktivního společenského jednání - Psychologický ústav ČSAV;
- b) stanoví prognostickou skupinu vědeckého kolegia ve složení: vedoucí skupiny: M. Kodým; členové : O. Baláž, J. Khol, M. Kořínek, D. Kováč, J. Skalková, Vl. Hrabal;
- c) ukládá všem komisím vědeckého kolegia, aby se intenzivně věnovaly prognostické problematice

III/ Schválení kandidátských disertačních prací M. Bečkové a Dr. P. Knotka (J. Skalková, M. Kodým)

J. Skalková stručně uvedla práci M. Bečkové s názvem "Lešenská škola v době J.A. Komenského" a seznámila přítomné

s průběhem její obhajoby.

K o l e g i u m

jednohlasně doporučuje udělit M. Bečkové vědeckou hodnost kandidát pedagogických věd.

M. Kodým podal informaci o práci Dr. Petre Knotka s názvem "Osobnost a mimopracovní aktivity" a referoval o průběhu její obhajoby.

K o l e g i u m

jednohlasně doporučuje udělit Dr. P. Knotkovi vědeckou hodnost kandidát psychologických věd.

IV. Kritika buržoazní ideologie ve výsledcích SPZV (Z.Kolář)

K o l e g i u m

překládá tento bod jednání na leden 1983 s tím, že Z. Kolář předá do 30.11.1982 písemný podklad, který bude rozeslán všem členům kolegia.

V. Koncepce oborové pedagogické encyklopedie (J. Skalka)

J. Skalka předložil koncepci s tím, že navrhl, aby z obsahového hlediska bylo zadání pozměněno na naučný pedagogický slovník. To té argumentoval pro změnu zadání a uvedl výčet kritérií, podle kterých by měl být slovník sestavován.

V rozsáhlé diskusi bylo upozorněno na možné úskalí při tvorbě slovníku, která si zřejmě vynutí ještě změny v koncepci.

K o l e g i u m

- a) ukládá J. Skalkovi, aby předložil písemnou variantu přednesené koncepce, která bude přiložena k zápisu;
- b) ukládá autorovi znovu projednat celou záležitost v pedagogické komisi a poté znovu předložit kolegiu.

VI. Projednání návrhu plánu práce kolegia na rok 1983 (M. Kodým)

Členům kolegia byl předán návrh plánu práce, ke kterému M. Kodým podal doplňující informace o dalších bodech, vycházejících z návrhů předsedů pedagogické a psychologické komise.

Po diskusi, ve které byly přijaty ještě další doplňující návrhy

K o l e g i u m

souhlasí s doplněným plánem práce a ukládá sekretariátu jeho rozeslání všem členům kolegia.

VII/ Informace o přípravě rozšířeného zasedání na r. 1983
"Rozpracování akčních opatření po XVI. sjezdu KSČ" (M. Kodým,
J. Skalková)

M. Kodým seznámil kolegium s rozhodnutím předsednictva, kterým byl pozměněn obsah rozšířeného zasedání a předložil zpřesněný název: "Úkoly a perspektivy rozvoje pedagogické a psychologické vědy v 7. a 8. pětiletce"

K o l e g i u m

- a) ukládá předsedům komisí vypracovat návrh koncepce rozšířeného zasedání a určit referující a koreferující; návrhy předložit na zasedání kolegia v březnu 1983;
- b) doporučuje přizvat pracovníky Ústavu pro filozofii a sociologii ČSAV.

VIII. Zprávy z prezídia

K o l e g i u m

vzalo na vědomí zprávy ze 48. zasedání prezídia ČSAV.

IX. Kontrola zápisu

K o l e g i u m

schvaluje zápis z 5. zasedání a z rozšířeného zasedání bez připomínek.

Před závěrem jednání vystoupil M. Kodým a oznámil členům kolegia, že se blíží významné životní jubileum člena korespondenta ČSAV J. Linharta a při té příležitosti mu blahopřál k propůjčení medaile za obětavou práci pro socialismus a ocenil jeho zásluhy o rozvoj psychologické vědy.

X. R ů z n ě

a) Návrhy ediční komise :

- 1/ Na základě usnesení kolegia ze dne 29. září 1982 (viz zápis) vypracoval Dr. J. Hlavsa, CSc. předběžné srovnání již uveřejněné publikace O. Kolařikové a rukopisu nové publikace:

Dr. O. Kolařiková, CSc.: Perspektivy teorie a výzkumu osobnostních vlastností - rozsah 250 str. textu, 30 péro, SPZV VIII-5-1/5 a VIII-6-5/3 - termín dodání : práce je hotova, hon. IV.

Věd. redaktor: doc.dr. O. Mikšík, CSc.

recenzent : Dr. J. Hlavsa, CSc. - prof.dr. M. Vaněk, DrSc.

Na základě vyjádření Dr. J. Hlavsy doporučuje ediční komise práci k vydání.

- 2/ Dr. Vl. Hrabal ml., CSc. - Dr. H. Krykorková, CSc. - Dr. Izabella Pavelková: Pedagogicko-psychologická analýza školního prospěchu - studie ČSAV - rozsah: 140 str. text, 10 str. příloh, - SPZV-VIII-5-4/5 - dodání : je hotovo
Hon.: IV. - Nákl.: 900
Věd.red.: Dr. Zđ. Helus, CSc.
Recenzent: Doc.dr. M. Kodým, CSc.
Dr. J. Hlavsa, CSc.
- 3/ B.F. Lomov - J.N. Surkov: Anticipace ve struktuře činnosti. Překlad (Moskva 1980). Překlad nabízí Dr. V. Smékal, Fil. fakulta UJEP Brno. Orig.: 278 tisk.str. /15,6 AA/, 34 tab., 28 péro - dodání do 31.8.1982 - Hon. VIII+poplatky za práva VAAP - náklad 1400 (V SSSR 3200)
Věd.red.: Doc.dr. M. Kodým, CSc.

K o l e g i u m

- 1/ se seznámilo s vypracovaným srovnáním a došlo k názoru, že jde o dva různé problémové okruhy. Proto trvá na vydání publikace Dr. O. Kolařikové, CSc.: "Perspektivy teorie a výzkumu osobnostních vlastností". Druhým recenzentem této práce byl jmenován prof.dr. M. Vaněk, DrSc.
- 2/ souhlasí s vydáním studie Dr. Vl. Hrabala ml., CSc. a kol. : Pedagogicko-psychologická analýza. Druhým recenzentem této práce jmenuje Dr. J. Hlavsu, CSc.
- 3/ na základě doporučení ediční komise navrhuje ediční radě ČSAV nové projednání vydání práce B.F. Lomov - J.N. Surkov: "Anticipace ve struktuře činnosti" vzhledem k tomu, že jde o základní teoretické dílo představitele sovětské psychologie V.F. Lomova. Uvedená problematika není zatím v psychologické literatuře rozpracována; přitom jde o problematiku

stěžejní, tvořící jádro předmětu psychologie. Český překlad a rozšíření tohoto díla mezi čsl. psychology a pracovníky příbuzných oborů zásadně přispěje k získání a tvůrčímu rozpracování poznatků z oblasti psychologické kategorie činnosti; to bude mít příslušný odraz i v praktických aplikacích.

- b) pověřuje M. Vaňka a J. Janouška, aby vypracovali vyjádření k návrhu na přiznání vyšších kvalifikačních stupňů doc.dr. V. Hoškovi, CSc. a dr. J. Štikarovi, CSc.;
- c) bere se souhlasem na vědomí složení hlavního výboru Čsl. psychologické společnosti;
- d) bere na vědomí návrh seznamu předmětů odborné kandidátské zkoušky pro obor pedagogika a psychologie, který vypracovala komise pro výchovu vědeckých kádrů a ukládá svým členům, aby event. doplňující návrhy zaslali do 5. prosince 1982 R. Štepanovičovi na adresu Filozofické fakulty v Bratislavě.

Schválil:

Doc.dr. M. Kodým, CSc.
předseda

Zapsal: Vl. Hrabal ml.